

BESEDILNE VRSTE V VSAKDANJH NAREČNIH POGOVORIH

Tina Rožac

Inštitut za jezikoslovne študije, Znanstveno-raziskovalno središče, Koper

UDK 811.163.6'282.2(497.4-14):81'42

Prispevek obravnava možnosti za analizo besedilnih vrst, ki se pojavljajo v vsakdanjih narečnih pogovorih: pripovedne besedilne vrste (pripoved, anekdota, poročilo, eksemplum), opazka s komentarjem, mnenje, obrekovanje, šala, draženje (zbadanje) in klepet. Prikazana je zgradba vsake izmed besedilnih vrst, ki so ponazorjene s primeri besedil iz zbranega narečnega gradiva. Avtorica podaja možnosti za nadaljnjo analizo in besedilnovrstno primerjavo ter predloge za uporabo pridobljenega znanja v uporabnem jezikoslovju.

jezikoslovje, govorni jezik, besedilna tipologija, zapisovanje narečnih besedil, istrsko narečje

The paper examines the possibilities for an analysis of text types used in everyday conversation in local dialects: storytelling (narrative, anecdote, recounting, exemplum), observation / comment, opinion, gossip, joke-telling, teasing and chat. It presents the structure of each of the text types, as exemplified by actual texts from the collected dialectological material. The author discusses the possibilities for further analysis and comparison of text types, and suggests possible ways of using these findings in applied linguistics.

linguistics, spoken language, text typology, transcription of dialect texts, Istrian dialect

1 Uvod

V zadnjih desetletjih postaja vse bolj jasno, da se narečje še zdaleč ne uporablja le v praktičnosporazumevalnih besedilih, temveč igra pomembno vlogo tudi v drugih funkcijskih zvrsteh jezika (več gl. Kenda Jež 2004). Kljub temu ostaja osnovna in najpogostejša oblika sporazumevanja v narečju oz. določenem krajevnem govoru še vedno spontani vsakdanji pogovor. O njem bi lahko postavili predpostavko, da ni notranje besedilnovrstno homogen, temveč je sestavljen iz različnih stalnih oblik besedil, tj. besedilnih vrst.

2 Metodologija in zbiranje gradiva

Na notranjo neenotnost narečnih pogovorov je na simpoziju Obdobja 22 – Metode in zvrsti opozorila B. Ivančič Kutin (2004), ki se je z razlikami med *vsakdanjim govornim posredovanjem* in *pripovedovanjem* srečala pri terenskem zbiranju folklornih pripovedi. Medtem ko je B. Ivančič Kutin bistveno razliko med obema oblikama besedil dokazovala na ravni estetske funkcije, želim s tem prispevkom natančneje opredeliti besedilne vrste¹ v spontanem pogovoru in prikazati možnosti za njihovo medsebojno primerjavo predvsem na ravni besedilne zgradbe.

Predmet preučevanja bodo narečna besedila, izbrana iz posnetkov pogovorov med

¹ Ang. genre. V izogib še večjim terminološkim razhajanjem (več o terminološkem neskladju v angleškem jezikoslovju v Leejevem članku *Genres, Registers, Text Types, Domains, and Styles: Clarifying the Concepts and navigating a Path through the BNC Jungle*) prevajam *genre*, skladno z drugimi tovrstnimi raziskavami v slovenskem jeziku (npr. Smolej 2012), kot besedilno vrsto. Besedilna vrsta se pri nekaterih avtorjih pojavlja tudi kot sopomenka pojmom tip besedila, žanr, stalna oblika sporočanja (npr. Mikolič 2007).

dvema, tremi ali štirimi osebami in izpraševalko. Snemanje pogovorov je potekalo septembra 2012 v okolju, v katerem tudi sicer nastajajo podobna narečna besedila, natančneje v vasi Rakitovec (govor Rakitovca pripada šavrinskemu podnarečju istrskega narečja). Ker moralna načela ne dovoljujejo skritih posnetkov in zakonodaja na področju avtorskih pravic ni najbolje urejena (prim. Šumenjak 2012: 75), je bil pri zbiranju gradiva sporazumevalni kontekst nekoliko spremenjen, saj so se informanti zavedali in se strinjali, da se pogovori snemajo, kar pa skoraj zagotovo prinaša tudi manj spontanosti v pogovorih. Zaradi želje po pridobivanju čim bolj avtentičnih besedil² sem svoje sodelovanje v pogovorih skušala omejiti le na usmerjanje pogovorov z izhodiščnimi vprašanji. Kot izpraševalka sem zavestno stopila v ozadje in sem govorila le, ko je bilo to nujno potrebno (npr. ko me je kateri od informantov nekaj vprašal); da so informanti kljub temu vedeli, da jim sledim, sem ob poslušanju prikimala, odkimala, skomigala z rameni, z različnimi glasovi izražala strinjanje ali nestrinjanje (npr. *ja, ne, hm, mhm*), se smejala ipd. (prim. Šumenjak 2013a: 74–75). Informanti so bili načrtno izbrani; od rojstva so večino časa preživeli v Rakitovcu in so bili stari 60 let ali več; v pogovorih so sodelovali predstavniki obeh spolov.

3 Zapis besedil

Besedila so bila pripravljena z vnašalnim sistemom ZRCola, ki ga je na Znanstveno-raziskovalnem centru SAZU v Ljubljani (www.zrc.sazu.si) razvil dr. Peter Weiss. Zapisana so v t. i. novi slovenski nacionalni transkripciji (prim. Kenda Jež 2005; Weiss 1990; Šumenjak 2013b), brez uporabe velikih začetnic (prim. Weiss 1990; Zemljak Jontes idr. 2002; Volk 2011). Zaradi narave spontanega govora so dolžine vokalov zelo različno

uresničene, odvisne od vsakokratne govorne realizacije, kar pravzaprav onemogoča ločevanje kvantitete vokalov, zato je ta zapisana le na mestih, kjer so glasovi (predvsem zaradi govorcevega obotavljanja) občutno daljši od drugih. Pri zapisu uporabljam tudi dodatne znake, brez katerih bi bilo razumevanje besedil oteženo, prepis pa bi se zelo oddaljil od zvočnih posnetkov (glej Tabelo 1).

Tabela 1: Dodatni znaki za zapis besedil

ZNAK	POMEN
?	negotovost (rastoč ton ali vprašalnica kdo, kaj, kje, kdaj, zakaj) (prir. po Eggins, Slade 1997: 5)
!	»presenečena« intonacija (rastoče-padajoč ton) (prir. po Eggins, Slade 1997: 5)
,	razmejevanje govora, čas za vdih (prir. po Eggins, Slade 1997: 5)
.	gotovost, zaokroženost (tipično padajoč ton) (prir. po Eggins, Slade 1997: 5)
	ko se izrek zaključí brez ločila, gre za nedokončan izrek (brez končne intonacije) (prir. po Eggins, Slade 1997: 5)
»del besedila«	del besedila, ki je bil posredovan kot premi govor (prir. po Eggins, Slade 1997: 5)
ə, ə:	obotavljanje
/./	pavza od 1 do 2 s
././	pavza od 2 do 3 s
//	nedokončan izrek
#del besedila##	del besedila, ki je bil izgovorjen kot prekrivajoči govor
[besedilo]	besedilo, zapisano v ležeči pisavi znotraj oglatih oklepajev, opisuje diskurzne dogodke
[nerazumljivo]	del besedila, ki prepisovalcu ni razumljiv

² Če bi se v pogovor aktivneje vključevala, bi bili posneti pogovori manj uporabni, saj sama nisem rojena govorka tega narečja, zato svojih izjav ne bi mogla umestiti v izbrano gradivo, zelo verjetno pa je tudi, da bi zaradi mojega vključevanja v pogovor tudi drugi udeleženci skušali spremeniti jezikovni različek zaradi želje po večji razumljivosti.

m!, mh:m, hm!, m:m	glasovi, ki izražajo strinjanje ali začudenje; zapisani so s črkami slovenske abecede, ki najbolj ustrezajo dejanski izgovorjavi (in znakom za dolžino) (prir. po Zwitter Vitez idr. 2009)
-----------------------	--

4 Besedilne vrste v spontanem pogovoru

V spontanah vsakdanjih pogovorih se ne prestando izmenjujejo deli, kjer prihaja do hitrega menjevanja vlog (ang. *chat* po Eggins, Slade (1997); Smolej (2012) predlaga prevod *klepet*), in deli, ki so bolj strnjeni, kjer je vloga enega od udeležencev prevladujoča in katerim je mogoče določiti neko univerzalno strukturo (ang. *chunk* po Eggins, Slade (1997); Smolej (2012) predlaga prevod *pripovedovanje oz. strnjeno besedilo*).³ Na eni strani lahko klepet (chat) analiziramo kot mikrostrukturo, izjavo za izjavo, preučujemo, kako prihaja do menjevanja vlog, kakšna je govorna funkcija posamezne izjave – ali odpira pogovor, ga nadaljuje, odgovarja na prejšnjo izjavo ali pogovor zaključuje ipd. Na drugi strani pa lahko strnjeno besedilo (chunk) preučujemo na makroravni; posameznim delom pogovorov lahko do neke mere določimo splošno strukturo, ki se ponavlja v najrazličnejših vsakdanjih pogovorih. S. Eggins in D. Slade (1997: 169–272) tako ugotavljata različne kategorije besedilnih delov s podobno strukturo in določita naslednje besedilne vrste, značilne za vsakdanji pogovor: *pripovedne besedilne vrste* (*pripoved, anekdota, poročilo, eksempl*), *opazka s komentarjem, mnenje, obrekovanje, šala, draženje (zbadanje)* in že prej omenjeni *klepet*.

Določanje besedilnih vrst v vsakdanjih narečnih pogovorih nam omogoča vpogled v njihovo notranjo razslojenost in medsebojno primerjavo značilnosti posameznih besedilnih vrst (pogostost menjevanja vlog, prekrivanje

govora, diskurzni označevalci ipd.). Pomagajo nam lahko razumeti, kako se pogovori razlikujejo glede na določene parametre, kot so spol in starost udeležencev, njihov medsebojni odnos, kontekst sporazumevanja ipd. V prihodnosti bi nam lahko bile prav tako v pomoč pri razvrščanju besedil za potrebe gradnje narečnih korpusov, kot je npr. GOKO (glej Šumenjak 2012), kar bi lahko omogočilo filtriranje po besedilnih vrstah in olajšalo morebitno medbesedilnovrstno primerjavo znotraj enega govora ali med različnimi govori (v primeru referenčnega dialektološkega korpusa).

V nadaljevanju bom prikazala zgradbo navedenih besedilnih vrst in najpogostejše med njimi ponazorila s tipičnimi primeri ustreznih besedil iz zbranega gradiva.

4.1 Pripovedne besedilne vrste

Pripovedne besedilne vrste temeljijo na podajanju časovnega zaporedja dogodkov in imajo skupne začetne in končne strukturne elemente (napoved, usmeritev in sklep). S. Eggins in D. Slade (1997: 239–264) jih opredelita kot: pripoved, anekdoto, poročilo in eksempl z značilnimi, medsebojno razločujočimi strukturnimi zaporedji (zaporednost elementov je označena z ^):

- pripoved = (*napoved*) ^ (*usmeritev*) ^ (*zplet*) ^ (*vrednotenje*) ^ (*rešitev*) ^ (*sklep*) (Labov, Waletzky 1967 v: Eggins, Slade 1997: 268; Smolej 2012: 26);
- anekdota = (*napoved*) ^ (*usmeritev*) ^ (*presenetljiv dogodek*) ^ (*reakcija*) ^ (*sklep*) (Plum 1988 in Rothery 1990 v: Eggins, Slade 1997: 268; Smolej 2012: 26);
- poročilo = (*napoved*) ^ (*usmeritev*) ^ (*poročanje o dogodkih*) ^ (*sklep*) (Plum 1988, Rothery 1990 in Martin 1995 v: Eggins, Slade 1997: 268; Smolej 2012: 26);
- eksempl = (*napoved*) ^ (*usmeritev*) ^ (*incident*) ^ (*interpretacija*) ^ (*sklep*) (Plum

³ Najpogostejše besedilne vrste v spontanem pogovoru je v slovenskem jezikoslovnem prostoru v preteklem letu obširno predstavila M. Smolej (2012), ki se je v raziskavi oprla na teorijo S. Eggins in D. Slade (1997) in je preučevala besedila v splošnopogovornem oz. krajinskopogovornem jeziku (glej Smolej 2012: 26–27).

1988 in Martin 1995 v: S. Eggins, D. Slade 1997: 268; Smolej 2012: 26).

Pripovedne besedilne vrste so v posnetem gradivu poleg klepeta najbolj prisotne⁴ in se uresničujejo v vseh oblikah. Pogosteje se pojavljajo med ženskimi pogovori kot med moškimi (podobno ugotavljata tudi S. Eggins in D. Slade (1997: 267–268)). Primer takih besedil je eksempl o čarovnici Luli s tipičnim zaporedjem elementov (vsi govorniki so ženskega spola):

usmeritev

A: 'sej ə: pə'kojɔn 'nɔnɔ, 'nā ta 'uocā, 'uni 'nɔnɔ, žemə'rić //

B: m:

A: rə'zymiš?

B: 'ja.

incident

A: 'sej 'nāya 'də ɣə je: ə: p'rimilə 'nəkə s'labə. ta č'lovek, ɣa je p'rimilə s'labə, i 'već ni ɣo'vo-ro. rə'zymiš? i 'kaj je 'tu? i 'pol'er də je 'bila pə'kojɔn ə: 'nɔnɔ, sej kɔ'tera je 'bila 'tabot, 'naž dā ne z'nān. 'i da je 'biɯ 'nɔnɔ, 'ne'ɣoɯ bə 'biɯ // nje'ɣoɯ 'tatə, 'nā? 'tu bi 'bilə pə'kojɔnɣa 'nɔnɔta 'nɔnɔ. rə'zymiš? 'uɔ#ća.##

B: #'ja.## 'ja.

A: sej 'teɣa ki je p'rimilə tə s'labə, sej ta 'mati da je 'rākla, 'ben // i da je 'reku // da je 'rākla »lej, p'rou bi #'bi###

B: #'to##jeɣa 'tasta 'nɔnɔ.

A: 'ja! // i 'toje 'mame!

B: 'ja, #b'rət.## //

A: #'ben.##

B: ja.

A: 'ekə. je 'rākla də bəš 'bili // »p'rou bi 'bilə də 'reste 'vidit 'tən u də'linə x 'təmi št'rəɣe. 'kaj je 'tu!« // ə'lora, 'sej 'ta, »'ben,« da je 'reku, »'dobro, 'ćon 'jət.« i da je 'bila 'nəka 'lyla, 'təka ut 'kekəto, 'nəka 'lyla, sɔ 'dali, də je 'bila 'vela št'riɣa. 'təka, 'mil'a, 'uɔndi də so 'bivəli, 'kərma je 'toja 'kyxajnica. i 'pol'e ta 'nɔnɔ də se je 'zeɯ, də je 'šy 'ćə // ə: nə // 'ɣori,

⁴ Natančne časovne deleže, ki jih v zbranem gradivu zavzemajo posamezne besedilne vrste, bom analizirala v nadaljnjem raziskovalnem delu.

zə 'nive, i 'ćə, u // 'tən, nə, nə, nə k'rej 'zasetə i 'ćə:

B: u 'tərs, nā.

A: 'ja. 'ćə pə 'pəti, 'ćə u'zadi, 'ćə 'naprət pa je u də'linə. də 'ka: je 'pəršu də'linə x 'təmi št'rə-ɣe, 'kolko je 'pəršu na v'rata, »a:,« da je 'reku, »z'na, z'nān, 'kaj si 'pəršu. je u're, je u're.« ə, je 'reku, »je u're, ə, zd'ravə, je, je u're 'dɔbət, je u'stəu u're.« je 'reku, də mi je 'reku ta št'rolix, 'təmi u//, 'təmi 'nɔnɔti, 'təmi 'uocī. 'ma je 'reku, »'lej,« je 'reku, »'sədə,« je 'reku, »'ti čəš 'jət də'mu,« je 'reku, bux'vari pə 'uni 'pəti ki si 'pəršu, ti 'xəj pə d'rəɣi 'pəti. 'dobro. [slišni izdih] je 'šu pə d'rəɣi 'pəti, sej p'reja je 'šu 'ɣori zə 'nive, d'rəɣi 'bot bi 'pəršu pə:, pə x'ribi 'les, 'nā. i: 'kəda je 'pəršu: u'sə s'refno, nɔ'beniɣa 'ćət, nɔ'beniɣa 'vidu, 'kəda je 'pəršu na 'lokə, 'uɔndi x kən'tɔni 'birbɔski, 'uɔndi, 'də je 'bila ta št'riɣa, ta 'lyla. 'də mi je 'rākla, 'a:, dā mi je 'rākla, ə:, 'kaj, ne z'nān, 'kaj mi je 'bilo [nerazumljivo], nɔ nɔ 'jivan, nɔ nɔ 'təne, ne z'nān, 'kaj mi je 'bilo 'jime, son z'nāla, 'lej, ma pə'zabin u'se 'tu. »pa, ə, pa 'kej si 'pəršu?« »'ma 'pur 'son.« je 'pəršu du kan'tona, 'tən, 'uɔndi, 'kur bə na, 'ɣori pə š'kalax, ki se ɣ're 'ɣori na 'pot, 'sej 'ɣo#ri##

C: #[zakašlja]##

A: da je 'pəu kuɔ 'dix i 'šəroɣ, da je 'pəu pə t'ləx. rə'zymiš? [nerazumljivo] 'ɣa je sk'uarila. 'sə ɣa sk'uarile. i 'poje da je // p'ride 'vəŋ, da so š'le ə: //, 'tərba 'žena ə: // ta 'nɔnɔ da je š'la 'vəŋ, 'vidi 'teɣa člo'veka pə t'ləx. 'dā ɣa je k'licala, k'licala, 'tɔnčič, 'tɔnčič, 'tɔnčič, a, 'nāya ni 'bilo 'već, i: 'pol'er // d'rəɣi ə// 'və// d'rə// d'rə// pə'noći 'də so ɣa sk'uarile da je u'məɣu. 'väs da je biɯ 'čəɣə u'e// ə ə: pə'čəpən i pə'žərt. [nerazumljivo] 'tu je p'rava // dā je p'rava 'jistina [nerazumljivo], 'naš, 'muj sve'kar je z'mirɔn 'tu p'raɯ'l'evəɯ, 'naš.

interpretacija

C: 'xəj ma// 'sej ti p'ravin, 'änbə je 'bilo 'već 'tu, #'nā?##

A: #'je## 'bilo 'već//

Č: mmm

A: sɔ, 'sɔ # [nerazumljivo]###
 D: #zə'tu, # ki sɔ se #ro'dili##
 ut'roci do'ma.
 C: #/nerazumljivo##
 C: do'ma.

sklep

A: 'ja. 'ekɔ. 'ekɔ. 'vidjʃ. 'sɔ #ɣa## sk'ɥarile.
 D: #'ja.##

4.2 Opazka s komentarjem

V opazki s komentarjem je govora o stvarih ali dogodkih, s poudarkom na dejanski stvarnosti. Pri tej besedilni vrsti vedno srečamo opažanje nekega dejstva, ki mu sledi komentar, nikoli pa nimamo opravka s časovnim zaporedjem dogodkov, zato gre za posebno besedilno vrsto, ki ni del pripovednih besedilnih vrst.

Zgradba opazke s komentarjem: (napoved) ^ opazka ^ komentar ^ (sklep) ^ (zaključek) (Rothery 1986 in Martin 1995 v: Eggins, Slade 1997: 268; Smolej 2012: 26). Opazka s komentarjem se v zbranem gradivu pogosto pojavlja med moškimi pogovori; primer:

opazka

A: dɔ 'ni 'pərʃu ta 'dəʃ, ə: 'ne bɪn 'biɯ ni// 'ni 'ni
 keɟ 'dat 'jɔs! mi 'niməmo 'unəɣa

komentar

B: nə 'nä, ma 'mi bɪmo 'bili 'tu // //
 A: 'jiməʃ 'doli ə tɛx 'tikɔ, 'doli
 B: 'je tɛx 'tikɔ, na 'već k'rajɔ jəx 'jiməmo.

sklep

A: 'ja:, 'ben ma ə 'mi 'niməmo, rə'zymiʃ, 'doli
 u 'vali 'ni 'bilo 'nəč. sɔ 'se uʃi'ʃile.

4.3 Mnenje

Mnenje odraža odnos udeležencev ali družbe do dogajanja v resničnem svetu in je zaznamovano s sodbami o pravilnosti/nepравilnosti tega dogajanja, ki je lahko za udeleženca dobro ali slabo, zaželeno ali nezaželeno. V zbranem gradivu se mnenje

kot samostojna besedilna vrsta ni pojavljalo pogosto (drugače ugotavljata S. Eggins in D. Slade (1997: 266)), svoj odnos do dogajanja so udeleženci pogovorov veliko pogosteje izrazili preko pripovedovanja zgodb (prim. eksempl, pogl. 4.1).

Struktura mnenja: mnenje ^ reakcija ^ (dokaz) ^ (rešitev) (Horvarth, Eggins 1995 v: Eggins, Slade 1997: 268; Smolej 2012: 26).

4.4 Obrekovanje

Obrekovanje, s katerim je pozornost preusmerjena na tretjo osebo, je v zbranem gradivu precej pogosto, predvsem med ženskimi pogovori.⁵

Zgrajeno je iz naslednjega zaporedja: tretjeosebno osredotočanje ^ potrditev ^ (raziskava)/slabšalna ocenitev ^ (obramba) ^ (odgovor na obrambo) ^ (popuščanje) ^ (strnitev) (Slade 1995 v: Eggins, Slade 1997: 268; Smolej 2012: 26); primer:

A: # [nerazumljivo]##

tretjeosebno osredotočanje

B: #'ja, ma so 'bili## 'tɛ bərʃ'łani.

potrditev

B: 'jes, ki z'nan, ki son ho'dila.
 C: kur'#beri.##
 B: #so## 'tukli 'žāne, kur'beri
 C: kur'beri.
 B: 'jɪno jən 'niso 'dali 'ʃoldɔ.

raziskava

B: 'una 'vənčičoua je 'rākla, »'kəkɔ 'jājce
 pro'dan«
 C: 'ja, ja.
 B: 'una, 'ta, ki ste 'rākla, 'ɣori, 'roža,
 C: mh:m
 B: je 'rāka, »'nikət ni 'maj ti ne 'da ən 'dinər.«
 C: 'ja, ja.
 Č: hm!
 B: ə: 'ʃiškərca, 'na#zɔt## je 'rākla ta'ku. //
 C: #'ja:##

⁵ S. Eggins in D. Slade ugotavljata, da se med ženskimi pogovori poleg pripovednih besedilnih vrst najpogosteje pojavlja ravno obrekovanje, medtem ko se v moških pogovorih obrekovanje sploh ni pojavilo.

strnitev

- B: 'ben, u'ni so, so 'bili s'labi 'mø#ži.##
 C: #nā:##
 B: #i so 'tukli##//
 D: #i so 'bili## 'sami 'zase.
 Č: #m:m##
 B: #'ja, i## so 'tukli 'žāne.

4.5 Šala

Splošna struktura šale pri S. Eggins in D. Slade (1997: 268) ni raziskana, zato na tem mestu podajam predlog strukture šale po Attardu (2009: 301–307): *uvod* ^ *pripovedovanje* ^ *odziv* (*smeh, odloženi smeh ali tišina*).

Šala je marsikdaj precej podobna anekdoti, vendar je za šalo značilno, da se zaključí s poanto, tj. z odkritjem nove interpretacije povedanega, med potekom pripovedovanja pa navadno ne predvideva smeha kot odziva sogovorca – v nasprotju z anekdoto, kjer je zaželeno, da se sogovorniki aktivno vključujejo v pogovor. Za razliko od komične anekdote v šali nastopajo neresnični liki (Norrick 2003: 1338–1339). Ne nazadnje velja poudariti, da vse šale niso pripovedne, čeprav jih večina je (prim. Attardo 2009). V zbranem gradivu je šala ena izmed manj pogostih besedilnih vrst.

4.6 Draženje (zbadanje)

Draženja (zbadanja) ni mogoče opisati s pomočjo shematske zgradbe. S. Eggins in D. Slade (1997) dokazujeta, da draženje opravlja pomembno povezovalno vlogo predvsem med pogovori moških, ki se med seboj ne poznajo dobro, medtem ko se med ženskimi pogovori pojavljajo šele takrat, ko so te med seboj že precej povezane. V zbranem gradivu draženje ni pogosto prisotno.

4.7 Klepet

Klepet (gl. pogl. 4), ki se v zbranem gradivu pojavi zelo pogosto, ni mogoče opisati s pomočjo shematske zgradbe, kljub temu pa za ponazoritev navajamo primer iz posnetega gradiva:

- A: son 'reku, 'ja, da 'će, hm! // 'əŋka 'jana 'da je skər'bəla zə 'fiye. //
 B: 'kaj də 'je?
 A: 'əŋka 'jana skər'bəla zə 'fiye.
 B: 'a:, də će 'jəs? //..
 A: 'ja, də 'nej̃ ji nə'bäre. //..
 B: m
 A: son 'reku də 'nej̃ ɣre 'jəskət 'une nje'ɣove 'lujt̥re, 'vele. // 'ɣori u 'ponti də 'so.
 B: 'ja, 'ɣori 'jəx je 'čyda z'rel̥ix. // i ku 'ne 'ćejo jəx 'tići.
 A: 'ja, 'ja.

5 Sklep

V prispevku sem prikazala možnosti za analizo besedilnih vrst, ki se pojavljajo v vsakdanjih narečnih pogovorih, in jih ponazorila s primeri besedil iz zbranega narečnega gradiva. Zbrano gradivo bi bilo v nadaljnjih raziskovalnih fazah smiselno podrobneje analizirati in ugotavljati, katere posebnosti zaznamujejo vsako od obravnavanih besedilnih vrst, ter natančno določiti terminologijo. Prav tako bi lahko bile besedilne vrste eden od kriterijev za označevanje besedil v narečnih korpusih, ki jih bo v prihodnosti zagotovo vse več.

Literatura

- ATTARDO, Salvatore, 2009: *Humor Research, Volume 1: Linguistic Theories of Humor*. Berlin: Walter de Gruyter.
 EGGINS, Suzanne, SLADE, Diana, 1997: *Analyzing Casual Conversation*. London: Cassel.
 IVANČIČ KUTIN, Barbara, 2004: Razmerje med vsakdanjim govornim posredovanjem in pripovedovanjem. Erika Kržišnik (ur.): *Aktualizacija jezikovnozvrstne teorije na Slovenskem. Obdobja 22*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete. 255–262.
 KENDA JEŽ, Karmen, 2004: Narečje kot jezikovnozvrstna kategorija v sodobnem jezikoslovju. Erika Kržišnik (ur.): *Aktualizacija jezikovnozvrstne teorije na Slovenskem. Obdobja 22*. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete. 263–276.

- LEE, David Y. W., 2001: Genres, Registers, Text Types, Domains, and Styles: Clarifying the Concepts and navigating a Path through the BNC Jungle. *Language Learning & Technology* 5/3. 37–72.
- MIKOLIČ, Vesna, 2007: Modifikacija podstave in argumentacijska struktura besedilnih vrst. *Slavistična revija* 55/1–2. 341–355.
- NORRICK, Neal R., 2003: Issues in conversational joking. *Journal of Pragmatics* 35. 1333–1359.
- S MOLEJ, Mojca, 2012: *Besedilne vrste v spontanem govoru*. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete.
- ŠUMENJAK, Klara, 2012: Zasnova dialektološkega korpusa na primeru govora Koprive na Krasu. Boža Krakar Vogel (ur.): *Slavistika v regijah – Koper*. Ljubljana: Zveza društev Slavistično društvo Slovenije. 73–78.
- ŠUMENJAK, Klara, 2013a: *Opis govora Koprive na Krasu na osnovi dialektološkega korpusa. Doktorska disertacija*. Koper: Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije Koper.
- ŠUMENJAK, Klara, 2013b: Standardizacija zapisa in priprava gradiva za potrebe dialektološkega korpusa GOKO. Andreja Žele (ur.): *Družbena funkcijskost jezika (vidiki, merila, opredelitve)*. *Obdobja* 32. Ljubljana: Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete. 443–449.
- VOLK, Jana, 2011: Intonacija v spontanem govoru v Slovenski Istri. Marko Jesenšek (ur.): *Globinska moč besede: red. prof. dr. Martini Orožen ob 80-letnici*. Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike in književnosti, Filozofska fakulteta. 379–395.
- WEISS, Peter, 1990: *Govori Zadrebke doline med Gornjim Gradom in Nazarjami. Glasoslovje, oblikoslovje in skladnja. Magistrsko delo*. Ljubljana: Filozofska fakulteta.
- ZEMLJAK JONTES, Melita, KAČIČ, Zdravko, DOBRIŠEK, Simon, ŽGANEC GROS, Jerneja, WEISS, Peter, 2002: Računalniški simbolni fonetični zapis slovenskega govora. *Slavistična revija* 50/2. 159–169.
- ZWITTER VITEZ, Ana, ZEMLJARIČ MIKLAVČIČ, Jana, STABEJ, Marko, KREK, Simon, 2009: Načela transkribiranja in označevanja posnetkov v referenčnem govornem korpusu slovenščine. Marko Stabej (ur.): *Infrastruktura slovenščine in slovenistike*. *Obdobja* 28. Ljubljana: Znanstvena založba Filozofske fakultete. 437–442.